

Pripombe Komisije na zahtevo evropskega varuha človekovih pravic po dodatnih informacijah – Preiskava na lastno pobudo, sklic OI/3/2003/JMA

Korespondenca - 13/07/2009

Primer OI/3/2003/JMA - Preiskava uvedena dne 19/11/2003 - Odločba z dne 04/07/2007

06-03-2006

I. Ozadje

Evropski varuh človekovih pravic je 19. novembra 2003 sklenil, da bo sprožil preiskavo na lastno pobudo o ukrepih, ki jih je sprejela Evropska komisija za zagotovitev, da invalidi v odnosih z institucijo niso diskriminirani.

Varuh človekovih pravic je Komisijo pozval, naj poroča zlasti o (a) ukrepih, ki jih je sprejela ali jih namerava sprejeti za zagotovitev, da invalidi v odnosih z institucijo niso diskriminirani, in o (b) časovnem razporedu sprejetja teh ukrepov.

V skladu s politiko širšega posvetovanja o tej temi, ki jo izvaja varuh človekovih pravic, so bili vsi pomembni dokumenti, ki se nanašajo na preiskavo, objavljeni na spletni strani varuha človekovih pravic. O tej pobudi so bili obveščeni tudi nacionalni varuhi človekovih pravic, s katerimi so potekala posvetovanja.

Komisija je varuhu človekovih pravic svoje mnenje sporočila 3. marca 2004. To mnenje je bilo tudi objavljeno na spletni strani varuha človekovih pravic.

II. zahteva po dodatnih informacijah

Ta zahteva po dodatnih informacijah je nadaljnje ukrepanje varuha človekovih pravic v okviru prej omenjene preiskave na lastno pobudo. Upošteva zaskrbljenost nacionalnih varuhov človekovih pravic v državah članicah ter javnih in nevladnih organizacij, ki so sodelovale v posvetovanju in/ali so se odzvale na odgovor Komisije.

Na podlagi njihovih odgovorov zdaj varuh človekovih pravic Komisijo prosi za nadaljnje

informacije o različnih vidikih na odnose med invalidi in institucijo, pa naj gre za kandidate na natečajih za zaposlitev, zaposlene, vzdrževance zaposlenih ali za posameznike, ki želijo prejeti informacije. Nadaljnje preiskave zajemajo naslednje teme (številke v oklepajih se nanašajo na številke odstavkov v pismu varuha človekovih pravic, v katerem je Komisijo prosil za podrobnejše informacije):

- zaposlovanje in nesorazmerna obremenitev (1.2);
- finančna podpora za uradnike in družinske člane invalide (1.3);
- dostopnost zaposlitvenih postopkov (1.4);
- možnost rednega poročanja o politiki zaposlovanja (1.5);
- pozitivni ukrepi za spodbujanje zaposlovanja invalidov (1.6);
- določitev standardov v zvezi z dostopnostjo (2.2);
- parkiranje (2.3);
- dostopnost informacij, poslanih v vednost invalidom (3.3);
- dostopnost spletnih strani za javnost (3.4);
- različni dostopni formati vseh javnih dokumentov EU (3.5);
- vključevanje otrok s posebnimi učnimi potrebami (PUP) (4.2);
- analiza raziskave invalidnosti (5.3);
- krepitev ozaveščenosti o invalidnosti (5.4).

III. Pripombe Komisije na zahtevo varuha človekovih pravic po dodatnih informacijah

- Zaposlovanje in nesorazmerna obremenitev (1.2)

Komisija je določila smernice za pomoč svojim službam pri odločanju, med drugim o tem, ali ukrep za spodbujanje vključevanja invalidov nalaga nesorazmerno obremenitev ali ne. Komisija je 20. junija 2004 sprejela pravila za izvajanje člena 1d (4) kadrovskega predpisa, ki so bili istega dne v Upravnem obvestilu št. 69-2004 tudi objavljeni (gl. Prilogo I). Pravila za izvajanje med drugim obravnavajo zaposlovanje invalidov, težavno napredovanje na poklicni poti, razumno prilagoditev delovnega mesta za delavce invalide in neupravičeno obremenitev.

Kodeks dobrih navad pri zaposlovanju invalidov v točki 3 - namestitve na delovnem mestu - določa, „da je treba uporabljati strožje standarde, kadar se ocenjuje, kaj je nesorazmerna obremenitev za evropske institucije“ (gl. Prilogo II). V skladu s tem načelom člen 12 pravil za izvajanje določa:

„Razumna prilagoditev delovnega mesta za delavce invalide je za institucijo neupravičena obremenitev takrat, kadar so stroški za zagotovitev takega delovnega mesta višji, kot ti, ki jih lahko razumno pričakujemo od institucije.“

Primeri razumne prilagoditve delovnega mesta so navedeni v členu 8 pravil za izvajanje:

- olajšati invalidom dostopnost in uporabo naprav, ki jih zaposleni že uporabljajo;
- prestrukturiranje delovnih mest;
- zagotovitev pomoči;
- zaposlovanje za polovični delovni čas ali prilagojen urnik dela;

- nabava ali prilagoditev naprav;
- prilagoditev učnega gradiva;
- spreminjanje politik ali praks.

Za ocenitev, ali je razumna prilagoditev delovnega mesta neupravičena obremenitev, je po členu 13 pravil za izvajanje med drugim treba upoštevati naslednje vidike:

- vrsta in strošek prilagoditve delovnega mesta;
- stroški priprave prilagoditve glede na povprečne stroške vsakega uslužbenca;
- stroški priprave prilagoditve glede na razpoložljiv proračun;
- število ljudi na določenem področju, ki zahtevajo prilagoditev delovnega mesta;
- potrebe po zdravju in varnosti za vse osebe.

Celotno besedilo Upravnega obvestila št. 69-2004 je na voljo na

http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html [Povezava].

Ta pravila za izvajanje dajejo službam skupaj s kadrovskimi predpisi jasne smernice za zagotovitev razumne prilagoditve delovnega mesta za invalide.

- Finančna podpora za uradnike in družinske člane invalide (1.3)

- Kot je že poudarila je v odgovoru na pritožbo 1391/2002, Komisija meni, da glede podpore, ki jo omogoča uradnikom in njihovim družinskim članom invalidom, ni diskriminatorna. Meni, da so vse vrste finančne podpore, ki jih nudi zdravstveno zavarovanje za stroške zdravljenja ter obvezni dodatki in dodatno pomoč za invalide za stroške, ki niso povezani z zdravljenjem, primerni za kompenzacijo dodatnih stroškov zaradi invalidnosti. Smernice za izvrševanje proračuna - postavka „dodatna pomoč za invalide“, ki zadeva odobritve proračunskih sredstev za dobrobit invalidov - ki so začele veljati 1. maja 2004 (gl. Prilogo III), določajo, da se lahko osebni prispevki prejemnika gibajo med 5 % in 35 %, izračunani na osnovi njegovih obdavčljivih družinskih prihodkov (gl. Prilogo IV). Smernice so medinstitucionalne in vsaka institucija ima svoj proračun.

Proračunsko stanje : Leta 2005 so bila porabljena vsa razpoložljiva sredstva iz proračunske postavke „dodatna pomoč za invalide“ v višini 1 350 000 EUR; razdeljena so bila med 85 obstoječih dokumentacij. Približno polovica je zadevala stroške zaradi težje invalidnosti, ostalo pa povrnitev stroškov izobraževanja ali posebnega usposabljanja, potrebnega za kompenzacijo učinkov invalidnosti. Kar zadeva proračun 2006, je proračunski organ dodelil znesek 1 770 000 EUR (30 % povečanje v primerjavi z letom 2005). To bo zadostovalo za pokritje stroškov sedanje dokumentacije, normalno povečanje stroškov te dokumentacije in predvideno število približno 15 novih dokumentacij. Podlaga za to oceno so rezultati informacijske kampanje med uradniki Komisije leta 2005. Tako bo proračun pokril povrnitev sedanje dokumentacije, ki temeljijo na veljavni uredbi. Žal ne bo do dovolj sredstev za 100 % povrnitev vse dokumentacije, kar bi po oceni Komisije znašalo vsaj 300 000 EUR dodatnih sredstev. Ob upoštevanju proračunskih omejitev torej osebni prispevki upravičencev omogočajo bolj enako obravnavo in kompenzacijo vseh upravičenih zahtev.

Proračunsko poročilo: Čeprav Komisija pravno ni obvezana do 100 % povrnitve stroškov zaradi invalidnosti, s političnega stališča načelno ne nasprotuje povrnitvam te vrste. Vendar pa

Komisija ne more sama - kot je bilo poudarjeno že v njenem odgovoru na pritožbo 1391/2002 - spremeniti bistvene lastnosti proračunske postavke „*dodatna pomoč za invalide*“, ki je omejena v obsegu. Morda bi Komisija lahko omogočila 100 % povrnitev stroškov zaradi invalidnosti, če bi proračunski organ zagotovil razpoložljivost zadostnih sredstev in na podlagi medinstitucionalnega dogovora o revidiranem predlogu zgoraj navedenih smernic, kar bi omogočilo popolno povrnitev. Brez tega dogovora in proračunskega poročila ter ob upoštevanju obveznosti finančne uredbe bodo povračila vedno omejena glede na razpoložljiva sredstva, Komisija pa bo še naprej izplačevala ta sredstva na najbolj pravičen način. Ob upoštevanju sedanjega proračuna se skuša izogniti uporabi načela „kdor prvi pride, prvi melje“, saj bi to ustvarilo ogromno diskriminacijo med tistimi, ki bi prejeli 100 % povračila, in tistimi, ki bi prejeli povračila za samo del stroškov, če bi jih sploh, ker bi sredstva že pošla.

Osební prispevek upravičencev: Komisija meni, da je omejeni osebni prispevek, določen v smernicah (od 5 % do 35 %), socialno nepravičen, ker je prispevek upravičencev izračunan na osnovi obdavčljivih družinskih prihodkov.

Povečanje povrnitev: Komisija si je močno prizadevala za okrepitev svoje podpore invalidov. Finančna pomoč za posameznika se je od 1. maja 2004 po številnih spremembah politike o dopolnilnih dodatkih za invalide in s precejšnjim povečanjem razpoložljivih sredstev občutno povečala. Med letoma 2003 in 2005 je število dokumentacij naraslo za skoraj 50 % (od skoraj 60 na 85 dokumentacij), razpoložljiva sredstva pa so se povečala za 130 % (s 770 000 EUR na 1 770 000 EUR). Leta 2004 je bil ustanovljen nov sektor „praktična pomoč za invalide“, ki nudi splošne informacije, svetovanje in podporo.

Novo sporočilo leta 2006: Novo sporočilo Komisije o pomoči za invalide, bo verjetno predloženo leta 2006. Izboljšalo in povečalo bo pomoč za starše, ki skrbijo za invalidnega otroka. Ta dokument, ki temelji na natančni analizi potreb invalidnih otrok, bo obravnaval bistvene težave in največjo skrb staršev: skrb za invalidnega otroka po smrti njegovih staršev.

- Dostopnost zaposlitvenih postopkov (1.4)

V okviru organiziranja natečajev in kar zadeva izvajanje teh postopkov v praksi, zlasti na Evropskem uradu za izbor osebja (EPSO), se uporablja več praktičnih ukrepov za lažjo udeležbo kandidatov invalidov na različnih testih, ki so prilagojeni zadevni invalidnosti.

V obvestilu o natečaju je kandidatom zagotovljeno:

„Institucije Evropske unije izvajajo politiko enakih možnosti in sprejmejo vse prijave brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo, etnično ali socialno pripadnost, genetske značilnosti, jezik, versko, politično ali katero koli drugo prepričanje ali mnenje, pripadnost narodni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, zakonski stan ali družinsko stanje.“

Še več, kandidati invalidi so v obvestilo o natečaju opozorjeni o naslednjem:

„Če se zaradi invalidnosti ne morete prijaviti prek spleta, lahko zahtevate - po možnosti s

telefaksom ali pismom - papirno različico prijavnega obrazca, ki jo morate izpolniti, podpisati in poslati s priporočeno pošto do zadnjega roka za prijavo. Vse naknadno komuniciranje med EPSO in vami bo potekalo po pošti. Prijavnemu obrazcu morate priložiti potrdilo o invalidnosti, ki ga je izdal priznani organ. Na posebnem listu papirja morate tudi naštetih posebne ureditve, ki jih potrebujete za lažje sodelovanje na testih."

V „navodilih za kandidate“, objavljenih istočasno z vsakim obvestilom o natečaju, so kandidati invalidi ponovno opozorjeni o možnosti, naj prosijo za posebno ureditev zaradi invalidnosti. V Prilogi 2 teh navodil z naslovom „Navodila za izpolnjevanje elektronske prijave“ je določeno, da morajo kandidati invalidi:

Vpišite „DA“, če bi zaradi svoje invalidnosti težko opravljali teste. To bo EPSO pomagalo, da pripravi ureditev, ki vam bo v pomoč."

Konec koncev je na spletni strani EPSO naveden neposreden sklic na enake možnosti, čemur EPSO pripisuje veliko pozornost. Isto velja za vse oglase v tisku, kadar je objavljeno obvestilo o natečaju.

„Evropski urad za izbor osebja je trdno predan načelu, da mora biti organizacija verodostojno zrcalo družbe, ki ji služi. Delovna mesta v institucijah EU so odprta za vse državljane držav članic, ki izpolnjujejo merila za zaposlitev ne glede na spol, starost, narodnost, raso, vero ali spolno usmerjenost. Kjer koli je to razumno in izvedljivo, se poskrbi posebej za to, da lahko kandidati invalidi enakopravno tekmujejo z ostalimi na natečajih za zaposlitev, in za to, da se olajša dejansko vključevanje uspešnih kandidatov v delovno okolje. Diskriminacija v institucijah EU ni sprejemljiva. Čeprav se držimo osnovnega načela izbora glede na zasluge, je naš cilj ustvariti primerno ravnovesje v smislu nacionalne pripadnosti zaposlenih in izvajati politike, ki spodbujajo večjo zastopanost žensk na višjih položajih. Evropska unija pozdravlja različnost v najširšem smislu."

S praktičnega stališča je bilo v času organiziranja testov za natečaj sprejetih že več ukrepov na zahtevo samih kandidatov in na podlagi njihovih razlag, kaj bi potrebovali za udeležbo na testih.

Za izpolnitev teh zahtev lahko EPSO te kandidate invalide povabi v ločene izpitne centre.

Spodaj so primeri ukrepov, ki jih je EPSO že sprejel glede na vrsto invalidnosti kandidata:

- problemi vida: besedilo v Braillovi pisavi; besedilo napisano z večjimi črkami; kandidat lahko prinese svoj osebni računalnik, s katerim lahko bere v Braillovi pisavi; pri testih lahko nadzornik bere vprašanja in predlagane odgovore, kandidat mu odgovori in nadzornik njegov/njen odgovor označi na obrazcu za optični čitalec; avdio snemanje; dodaten čas;

- problemi sluha (gluhi ali delno gluhi kandidati): možnost, da se test opravlja v sprednjih vrstah izpitnega centra, kjer lahko berejo z ustnic govornika; kandidati dobijo papirno različico besedila govornika, na razpolago jim je tudi osebni nadzornik;

- problemi z rokami; kandidat ima na razpolago osebni računalnik ali možnost tiskanja svojih odgovorov; lahko pa tudi kandidat nadzorniku odgovarja ustno, pri čemer se uporablja avdio snemanje;
- invalidski voziček; EPSO zagotavlja, da je za kandidata dostop do izpitnega centra brez ovir;
- huda bolezen/cerebralna paraliza: dodaten čas za opravljanje testa; kandidat ima na voljo osebni računalnik, posebno držalo/pult za dokumente, parkirno mesto; lahko dobi ergonomski stol;
- disleksija; kandidat ima za pisanje testa na voljo osebni računalnik in dodaten čas.

Kar zadeva izdajanje poročil o dostopnosti postopkov zaposlovanja za kandidate invalide, ki imajo drugačne motnje kot motnje vida - kar je spodaj natančneje razloženo - je že predlagano, da Komisija in EPSO v nadaljevanju raziskave invalidnosti, preučita vsebine objav za zaposlovanje, da se spodbudi več prijav invalidov. V tem okviru se bo preučilo vprašanje priprave poročil o posebnih invalidnostih.

- Možnost rednega poročanja o politiki zaposlovanja (1.5)

Za Komisijo je anonimnost jamstvo za enako obravnavanje kandidatov. Njeni izbirni postopki so v največji možni meri organizirani na način, ki zagotavlja enako obravnavanje.

S tem v zvezi EPSO pripravlja posebne ureditve, ki invalidom omogočajo udeležbo na natečajih.

V okviru rezultatov preiskave (spodaj je natančneje razložena) je Komisija sklenila preučiti, kako bi bili sedanji in prihodnji statistični podatki o zaposlovanju invalidov na Komisiji zanesljivejša in redno posodobljena, ob upoštevanju obveznosti iz Uredbe (ES) 45/2001 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov. Komisija bo premislila o možnosti objave te statistike v prihodnosti, ko bo preučevala, kako izboljšati zanesljivost statističnih podatkov.

- Pozitivni ukrepi za spodbujanje zaposlovanja invalidov (1.6)

Izbirni postopki, skupaj z anonimnimi testi in razumno prilagoditvijo za udeležbo na teh testih, je najboljšje jamstvo za enako obravnavanje v postopku zaposlovanja. Razen bodočih ukrepov, ki jih je treba sprejeti za to, da se zagotovi bolj usmerjeno oglaševanje zaposlitvenih možnosti za invalide, Komisija na tej stopnji postopkov zaposlovanja ne vidi potrebe po sprejemanju dodatnih pozitivnih ukrepov za invalide.

Kot je bilo sporočeno varuhu človekovih pravic v odgovoru na njegovo prejšnjo preiskavo, je generalni direktorat za kadrovske zadeve in administracijo/osebje in upravo (GD ADMIN) obveščen, kadar so uspešni kandidati v postopkih zaposlovanja navedli, da želijo zaradi invalidnosti v postopku zaposlovanja posebno prilagoditev. GD ADMIN sprejema proaktiven pristop do zaposlovanja s storitvami, ki se razlikujejo od primera do primera, kar se trenutno zdi najprimernejše za sprejemanje pozitivnih ukrepov.

V okviru rezultatov preiskave je Komisija skupaj z drugimi zadevnimi skupinami sklenila pregledati različne načine, s katerimi bi lahko spodbudila zaposlovanje invalidov v instituciji. Pregled bo podrobneje obravnaval vprašanje razvijanja pozitivnih ukrepov za spodbujanje invalidov, kot je vzpostavitev in upravljanje oblik zaposlovanja za invalide, upravno spremljanje posameznikov po zdravniškem pregledu za zagotovitev primerne delovne opreme. Poleg tega se vprašanje invalidnosti obravnava na tečajih za razgovore za delovno mesto in na usposabljanjih izbirne komisije, da se zagotovi ozaveščenost o tej temi.

- Določitev standardov v zvezi z dostopnostjo (2.2)

Zadnjo različico (št. 5) priročnika Komisije o standardih za grajenje stavb (splošno poimenovan MIT - *Manuel d'Immeuble Type*) je po obsežnem notranjem posvetovanju 29. junija 2004 sprejel upravni odbor Urada za infrastrukturo in logistiko - Bruselj (OIB). Poglavje B.III. posebej obravnava zahteve za invalide, ki zajemajo splošni dostop, dodeljena parkirna mesta, mobilnost, osvetlitev in označevanje v stavbah, sanitarno opremo in možnosti nujnega reševanja.

Izven tega namenskega poglavja je v priročniku približno 30 sklicev na zahteve po ureditvah za invalide. MIT na tem področju spoštuje tako belgijsko [vključno z bruseljsko „Règlement Regional d'Urbanisme“ (RRU) (1) [\[Povezava\]](#)] kot tudi evropsko zakonodajo na tem področju ter Kodeks pravnega ravnanja Komisije za zaposlovanje invalidov (2) [\[Povezava\]](#).

Kratkoročno nadaljnja revizija MIT ni v načrtu. Sedanji dokument je bil sprejet šele sredi leta 2004 in njegovi standardi dostopnosti so posodobljeni. Poleg tega je bil pred kratkim imenovan specialist, določen v Kodeksu pravnega ravnanja Komisije za zaposlovanje invalidov, za pripravo ergonomskih presoj pisarniškega okolja za invalide. Zadeva se bo seveda še naprej pregledovala na podlagi novih standardov MIT in izkušenj specialista.

- Parkiranje (2.3)

V skladu s Kodeksom pravnega ravnanja Komisije za zaposlovanje invalidov sta za obiskovalce invalide rezervirani vsaj dve parkirni mesti, znotraj ali zunaj (3) [\[Povezava\]](#) stavbe Komisije, razen v stavbi Berlaymont; v skupnem ima Komisija 114 takih rezerviranih mest.

Dostop do stavbe Berlaymont je omejen iz varnostnih razlogov; zato je Komisija bruseljske oblasti pozvala, naj rezervirajo parkirna mesta na Boulevard Charlemagne, ki leži ob stavbi Berlaymont. Oktobra 2005 je policijski komisar za Brussels-Capital sprejel rezervacijo treh takih parkirnih mest na Boulevard Charlemagne in od oddelka za javna dela zahteval, naj izvede vse potrebno za ureditev teh mest.

Komisija ima poleg zgoraj omenjenih parkirnih mest, posebej rezerviranih za obiskovalce invalide, v svojih stavbah še 216 parkirnih mest za osebe z zdravstvenimi problemi (začasno ali stalno invalidno osebo/težavo, povezane z zdravjem). Vsako od teh parkirnih mest je dodeljeno na podlagi posameznega zahtevka, ki temelji na zdravniškem potrdilu.

- Dostopnost informacij, poslanih v vednost invalidom (3.3)

Stališče Komisije o dostopnosti informacij je razloženo na strani „EUROPA - Web Accessibility

Policy" (politika dostopnosti do spleta) (http://europa.eu.int/geninfo/accessibility_policy_en.htm [Povezava]: „Kar zadeva strežnik EUROPA, je Evropska komisija sklenila, da za nove in posodobljene spletne strani sprejme skladnost stopnje A (Prednost 1).“ Pravila WAI-A ne zadevajo samo ljudi z okvaro vida, ampak tudi ljudi z drugimi okvarami zdravja in invalidnostmi. Poleg tega Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti na strežniku Europa ohranja uradno spletno stran Evropskega leta invalidov, ki je dostopna prek http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html [Povezava].

- Dostopnost spletnih strani za javnost (3.4)

Priročnik za posredovalce informacij (IPG) je namenjen avtorjem strani na spletišču EUROPA (koordinatorji, skrbniki spletišča, izvajalci itd.) in zajema uredniške, tehnične in grafične vidike. Pravila, določena v IPG (4) [Povezava], so obvezna, da se zagotovi skladna in uporabniku prijazna storitev.

V skladu z IPG morajo strani, pripravljene za objavo na EUROPA, izpolnjevati merila dostopnosti stopnje A. Skrbniki spletišč generalnih direktorats in služb so pristojni za ocenjevanje dostopnosti svojih spletnih strani in za zagotavljanje, da so spletišča/strani v skladu z IPG in WAI-A. Na voljo je več orodij, s katerimi je mogoče ovrednotiti, ali je spletišče v skladu z veljavnimi standardi dostopnosti. Poleg tega ekipa za usklajevanje EUROPA z generalnega direktorata za informiranje (PRESS) nudi sistematično pomoč za skrbnike spletišč pri njihovi nalogi vrednotenja spletišč in strani v zvezi s kontrolnimi točkami WAI-A (nekateri pa tudi za WAI-AA).

- Različni dostopni formati vseh javnih dokumentov EU (3.5)

Strani EUROPA, ki so v skladu z WAI, se lahko s primerno in uporabniku prijazno programsko opremo uporabljajo za velik tisk, Braillovo pisavo in avdio. Težava večjezičnega spletišča, kot je EUROPA, je ta, da ni mogoče brati vseh jezikov s podporno programsko opremo. Komisija bi strani, ki so že v skladu z WAI, lahko izboljšala tako, da bi priskrbeli avdio dokumente ali dokumente v jeziku gluhonemih, ustvarjene iz teh strani. Vendar pa bi to lahko povzročilo več problemov kot rešitev, ker bi bila uporabna tehnika strojno prevajanje: avtomatsko prevajanje v govorico gluhonemih pa ne bi imelo smisla, saj je strojno prevajanje le redko kdaj kakovostno. Alternativna rešitev bi bila zaposlitev prevajalca v jezik gluhonemih, s čimer bi omogočili dokumente v jeziku gluhonemih. Vendar pa se v tem primeru zdi, glede nato, da namreč ne obstaja splošni jezik gluhonemih (belgijsko francoski jezik gluhonemih se na primer razlikuje od francoskega jezika gluhonemih), izvedba tega pristopa nerealna.

Možna rešitev, ki bi zahtevala več dodatnih sredstev, bi bila v tem, da bi se zagotovila povezava z avdio predstavitevjo ob uvodnih besedilih vseh daljših člankov/informacij, da bi invalidi lahko hitro uvideli, ali sodi opisana informacija na področje njihovih interesov in se poglobijo vanjo ali pa jo lahko izpustijo. Poleg tega se je na večjezičnem spletišču, kot je EUROPA, sedanji postopek ustvarjanja vsebin, skladnih z WAI, in preverjanje vsebin za potrditev dostopnosti do sedaj izkazal kot najprimernejši način za zagotovitev najvišje možne ravni dostopnosti. Komisija je sprejela sistem upravljanja spletnih vsebin, ki bo z uporabo v prihodnosti zagotavljal skladnost z najmanjšimi zahtevami za dostopnost na vseh svojih straneh.

Druga možnost dostopnega formata je „lahko branje“. Ob Evropskem dnevu invalidov leta 2005 je Komisija izdala delovne dokumente v tem formatu.

- Vključevanje otrok s posebnimi učnimi potrebami (PUP) (4.2)

Kot je varuhu človekovih pravic znano, Komisija na področju izobraževanja nima pristojnosti, zato ne more oceniti ali ovrednotiti novega programa PUP v evropskih šolah (EŠ), ki jim tudi ne more dati navodil. Vse odločitve na tem področju sprejme Svet guvernerjev evropskih šol (BoG), v katerem ima Komisija samo enega od 29 glasov (5) [\[Povezava\]](#). Vsekakor pa Komisija kot članica BoG in odgovoren delodajalec, čigar osebje izraža nezadovoljstvo s to storitvijo evropskih šol (ki jih v veliki meri financira Skupnost), dejavno sledi zadevi tako, da zahteva, naj se ovrednoti program PUP.

Marca 2004 so bili na zasedanju Pedagoškega odbora EŠ (pripravljalni pododbor BoG, ki pripravlja in razpravlja o zadevah izobraževanja, ki jih nato obravnava in sprejme Odbor) prvič predstavljeni določeni statistični podatki primerov PUP. Komisija je zahtevala, da bi pristojni inšpektorji/koordinatorji ovrednotili program PUP in da bi naslednje poročilo (v prihodnjem letu) o programu PUP vsebovalo rezultate tega ovrednotenja. Zadnje poročilo o programu PUP pa je bilo podobno prvemu, zato je Komisija na zasedanju Pedagoškega odbora novembra 2005 ponovila svojo zahtevo po ovrednotenju programa PUP.

Poleg tega je Urad generalnega sekretarja za EŠ prosila za več informacij o izvajanju programa PUP na podlagi drugih zahtev po informacijah varuha človekovih pravic. Hkrati je pisno pojasnila, kakšen tip informacij želi prejeti iz evropskih šol. Do danes ni Komisija prejela še nobenih podatkov.

Komisija je od BoG uradno zahtevala ovrednotenje izvajanja programa PUP do konca januarja 2006. Poročilo o vrednotenju bo sledilo v naslednjem šolskem letu.

- Analiza raziskave invalidnosti (5.3)

Raziskava invalidnosti, ki jo je Komisija izvedla decembra 2004, je bila analizirana, rezultati pa objavljeni na intranetni strani Komisije. Celotno besedilo rezultatov je pripravljeno v Prilogi V in povzeto spodaj. Na podlagi analize 3 526 odgovorov (6) [\[Povezava\]](#) se predlagajo posebni ukrepi. Vključeni so v informacije, objavljene na intranetni strani in tudi povzeti spodaj.

Zaradi nizkega števila odgovorov invalidov (216, kar je 6 % odgovorov) je težko ustvariti dokončne zaključke na podlagi rezultatov raziskave, saj ni jasno, ali ti odgovori predstavljajo nizko število invalidov, zaposlenih na Komisiji, ali majhen delež invalidov, ki so odgovorili na raziskavo. Vendar je raziskava privedla do nekaj ugotovitev, ki bi potrebovale nadaljnje ukrepanje: nekateri zaposleni so imeli težave pri zagotavljanju relativno preprostih prilagoditev delovnega mesta, ki bi jim olajšale delo, kot so prilagojeni stoli, pisarniške mize ali prilagojena računalniška oprema. V okviru kadrovskih predpisov (člen 1d 4) bi bile te zahteve „razumna prilagoditev“, ki jo je institucija invalidnemu osebju dolžna priskrbeti, da bi mu olajšala izvajanje uradnih dolžnosti. Komisija je pozornost namenila tudi težavam, s katerimi se srečujejo nekateri invalidi, ko vstopajo ali se premikajo po stavbah Komisije (hodniki so zaprti zaradi skladiščenih predmetov, pretežka požarna vrata itd.).

108 odgovorov se je nanašalo na možno diskriminacijo glede možnosti napredovanja na poklicni poti ali poklicnega razvoja. Zaposleni so se zaradi svoje invalidnosti počutili zapostavljene, kar se je pokazalo s počasnejšim poklicnim razvojem, manj zanimivim delom ali nezmožnostjo dostopa do usposabljanja; na medosebni ravni pa je precej zaposlenih ocenilo, da so se njihovi nadrejeni ali sodelavci do njih vedli ponižujoče, zastrašujoče ali žaljivo. Komisija je tej zaskrbljenosti zaposlenih namenila še posebno pozornost. Zato je soglašala o naslednjem predlogu za ukrepe:

- Ugotovitve konsolidiranega poročila so bile predstavljene vsem direktorjem človeških virov, zdravstveni službi, enoti za zdravje in varnost, osrednji enoti vodenja poklicne poti (SCOP) in medresorski skupini za invalidnost, kjer se lahko nadaljuje koristno nadaljnje ukrepanje za zagotovitev večje ozaveščenosti o tej temi. Zagotovljeno je bilo, da bodo zadevne službe obveščene o pripombah iz raziskave, ki se nanašajo nanje.
- Treba je zagotoviti, da bo vse osebe seznanjeno, da je diskriminacija na podlagi invalidnosti v kadrovskih predpisih strogo prepovedana. Zato je bila raziskava in njeni rezultati - kot pomembno orodje ozaveščanja osebja o tej temi in za spreminjanje mnenja - vključena na spletno stran o invalidnosti na intranetu.
- Na intranetni strani Komisije o invalidnosti so poudarjene zakonske določbe o nediskriminaciji (člen 1d 1).
- Poleg tega so zaposleni na intranetni strani opozorjeni, da se v skladu s Kodeksom dobrih navad pri zaposlovanju invalidov lahko zaupno obrnejo na enoto za enake možnosti in nediskriminacijo v GD ADMIN, če so bili kršeni predpisi glede uporabe tega kodeksa. Enota bo diskretno sledila tej zadevi ob skrbnem upoštevanju stopnje zaupnosti.
- Rok za določbo ali nedoločbo o prilagoditvah je bila stalna tema v odgovorih na raziskavo. Iz odgovorov se je razbrala zapostavljenost zaradi invalidnosti, kot je počasnejši poklicni razvoj ali možnosti le za manj zanimivo delo. Kodeks dobrih navad določa, da mora biti svetovalec, specializiran za poklicno in rehabilitacijsko svetovanje, del enote, ki pripravlja SCOP, in da bo Komisija imenovala specialista za pripravo ergonomskih presoj pisarniškega okolja za zaposlene invalide. Imenovanje specialistov je bila prednostna naloga, ki jo je izvedel GD ADMIN v letu 2005, da se zagotovi pravočasen proaktiven pristop k poklicnemu razvoju, presoji pisarniškega okolja in določitvi razumne prilagoditve. Ti specialisti v SCOP in enoti za zdravje in varnost GD ADMIN so zdaj imenovani. Poleg tega bodo pregledane tako različne proračunske določbe, ki so na voljo za korist zaposlenih invalidov, kot tudi vprašanje potrebe po namenskih proračunskih sredstvih za določbo razumne prilagoditve, da se zagotovi kar najboljše izkoriščenost ugodnosti.
- GD ADMIN bo v posvetovanju z zadevnimi službami preučil položaj v odnosu do različnih proračunskih določb, ki so na voljo za ugodnosti zaposlenih invalidov za zagotovitev kar najboljše izkoriščenosti ugodnosti za zaposlene, za katere so ta sredstva namenjena. Posebej bo GD ADMIN preučil vprašanje potrebe po namenskih proračunskih sredstvih za določbo razumnih prilagoditev na delovnem mestu ter ali bi ta sredstva morala biti na voljo na osrednji ravni ali na ravni GD.
- Preučiti je treba tudi vprašanje vzpostavitve in spremljanja nekaterih oblik zaposlovanja za invalide. GD ADMIN bo v sodelovanju z medresorsko skupino za invalidnost in EPSO-m (ter drugimi zadevnimi skupinami) preučil različne načine, s pomočjo katerih bi lahko spodbudil zaposlovanje invalidov. Poleg tega bo preučil, kako bi bili sedanji in prihodnji statistični podatki o

zaposlovanju invalidov na Komisiji zanesljivejši in redno posodobljeni, ob upoštevanju obveznosti iz Uredbe št. 45/2001.

- Kot del postopka določitve vidnejše in bolj dejavne politike na tem področju se je GD ADMIN januarja 2006 posvetoval z državami članicami o postopkih, če obstajajo, ki so sprejeti v njihovih nacionalnih upravah za spodbujanje zaposlovanja in prilagajanja za invalide, da se določi obstoječe najboljše prakse v državah članicah, ki bi se lahko uporabljale tudi na Komisiji.

Ob tem se bo za ocenitev napredka proti koncu leta 2006 obravnavalo tudi vprašanje o izvajanju druge preiskave invalidnosti v letih 2007-2008. Prednostne naloge se lahko preusmerijo, kot bo zahtevano, prav tako se lahko določi nove prednostne naloge - odvisno od rezultatov preiskave.

- Krepitev ozaveščenosti o invalidnosti (5.4)

Začetni načini dviganja ozaveščenosti zaposlenih o invalidnosti je bila reklama ob sprejetju revidiranega Kodeksa dobrih navad in vodenju preiskave o invalidnosti pri vseh zaposlenih na Komisiji. O obeh dogodkih se je veliko pisalo. Prvi je bil opisan v internem tedenskem časopisu Evropske komisije „Commission en Direct“, ki ga prejemajo vsi zaposleni, je na voljo na intranetu in izide v več kot 50 000 izvodih, ki krožijo po institucijah EU. Drugi dogodek je bil opisan v sporočilu generalnega direktorja, ki je bilo naslovljeno na vse osebje Komisije.

Naslednji korak v procesu dviganja ozaveščenosti bo objava rezultatov preiskave na intranetu Komisije. To bo zagotovilo informacije o analizi odgovorov, skupaj z nadaljnjimi ukrepi, načrtovanimi za leto 2006.

Zaposleni, ki se usposabljaajo za razgovore za delovna mesta ali za delo v izbirni komisiji, se o tem že izobražujejo, v začetku leta 2006 pa bo na voljo tudi praktični priročnik dobrih navad na področju nediskriminacije (vključno z invalidnostjo), namenjen udeležencem na usposabljanjih in vodjem, ki so v generalnih direktoratih pristojni za zaposlovanje.

Poleg tega Komisija preučuje možnost posebnega ukrepa za ozaveščanje s pomočjo usposabljanja ali z organiziranjem seminarja ali konference za vse osebje leta 2006 ali 2007, kar bi sovpadlo z Evropskim dnevom invalidov 3. decembra. Ti ukrepi so odvisni od razpoložljivosti finančnih sredstev.

IV. Zaključek

Komisija je v zvezi z invalidi sprejela obsežen, postopen in proaktiven pristop do svojih politik. Novi kadrovske predpisi, revidirani Kodeks dobrih navad in različne predvidene storitve upoštevajo posebne potrebe, ki jih imajo lahko invalidi v svojem poslovanju s Komisijo.

Cilj Komisije je zagotoviti, da se načelo nediskriminacije izvaja v vsem poslovanju z invalidi in redno pregledovati svoje ureditve v tem pogledu. Komisija se bo še naprej posvetovala z specialističnimi službami in s predstavniki zaposlenih invalidov, zlasti z medresorsko skupino o invalidnosti, da zagotovi doseganje tega cilja.

Seznam prilog

Priloga I [\[Povezava\]](#): Odločba Komisije o izvajanju člena 1d (4) kadrovskih predpisov

Priloga II [\[Povezava\]](#): Odločba Komisije z dne 25. novembra 2003 o revidiranem Kodeksu dobrih navad pri zaposlovanju invalidov

Priloga III [\[Povezava\]](#): Začasne smernice za izvrševanje proračunske postavke dodatna pomoč za invalide", ki zadeva odobritve proračunskih sredstev za dobrobit invalidov

Priloga IV [\[Povezava\]](#): Smernice za osebni prispevek k stroškom zaradi invalidnosti

Priloga V [\[Povezava\]](#): Analiza raziskave med zaposlenimi o invalidnosti

(1) [\[Povezava\]](#) R.R.U. je regionalna uredba, ki velja za območje regije. Njen cilj je - za namen poenostavitve - združiti sedanje uredbe glede razvojnih standardov mest, ki se uporabljajo v regiji Brussels-Capital.

(2) [\[Povezava\]](#) C(2003) 4362, 18.11.2003.

(3) [\[Povezava\]](#) Zunanja parkirna mesta so odvisna od dogovora in služb za javna dela bruseljskih oblasti.

(4) [\[Povezava\]](#) http://europa.eu.int/comm/ipg/index_en.htm [\[Povezava\]](#).

(5) [\[Povezava\]](#) 25 držav članic, Komisija, združenja staršev, Evropski patentni urad (za zadeve v povezavi z evropsko šolo v Münchnu), predstavniki zaposlenih.

(6) [\[Povezava\]](#) Vseh zaposlenih na Komisiji - kot stalno ali začasno osebje - je okrog 25 000.